

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, November - 2019

ECONOMICS (Optional)

Indian Economics (Paper - II)

Sub. Code : 61245

Day and Date : Saturday, 02 - 11 - 2019

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative. [10]

- i) In India, green revolution occurred after _____.
  - a) 1950-51
  - b) 1967-68
  - c) 2001-02
  - d) None of these
- ii) In India the share of service sector in national income has been _____.
  - a) Decline
  - b) Constant
  - c) Growing
  - d) None of these
- iii) _____ is important factor, responsible for industrial sickness in India.
  - a) Raw materials
  - b) Environment
  - c) Management
  - d) None of these
- iv) The economics reforms are implemented in _____.
  - a) 1991
  - b) 2001
  - c) 1951
  - d) None of these
- v) Service sector is supposed as _____ sector in economy.
  - a) Primary
  - b) Secondary
  - c) Tertiary
  - d) None of these
- vi) Small scale industry is _____ industry.
  - a) Labour incentives
  - b) Capital incentives
  - c) a and b
  - d) None of these

P.T.O

- vii) In India due to _____ size of land holding is decreasing.
- a) Population decrease   b) Population Growth
c) Road construction   d) None of these
- viii) The exploitation of _____ was done under the Zamindari system.
- a) Money lenders   b) Tenants
c) Agricultural labourers   d) None of these
- ix) Single window scheme was started for the increasing export _____.
- a) Tea   b) Agro-product
c) Cotton mill   d) Foodgrain
- x) Service sectors development is depend upon _____.
- a) Industrialization   b) Agricultural sector
c) Trade   d) All above

Q2) Answer the following questions in detail.

- a) Explain the success and failure of Green Revolution. [10]

OR

Discuss the problems of small scale and Cottage Industry.

- B) Importance of IT Industry in Indian Economy. [10]

OR

Explain the India's foreign trade volume and composition.

Q3) Write short notes (any four)

- a) Causes of agricultural distress.
b) Industrial policy - 1991.
c) Direction of foreign trade.
d) Causes of Industrial Sickness.
e) Advantages of Railway Transport.
f) Importance of Tourism Industry.

[20]

viii) जमीनदारी पद्धती मध्ये ..... चे शोषन केले जात होते.

अ) सावकार

ब) कुळ

क) शेतमजूर

ड) यापैकी नाही

ix) ..... वस्तुच्या निर्यात वाढीसाठी एक खिडकी योजना सुरू करण्यात आली.

अ) चहा

ब) कृषीमाल

क) हातमाग

ड) अन्न धान्य

x) ..... मुळे सेवाक्षेत्राचा विकास घडून येण्यास मदत झाली.

अ) औद्योगिकीकरणामुळे

ब) शेती क्षेत्रामुळे

क) व्यापारामुळे

ड) यापैकी सर्व

प्र.2) खालील प्रश्नाची सविस्तर उत्तरे लिहा.

अ) हरितक्रांतीचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

लघु व कुटीरोद्योगाच्या समस्या स्पष्ट करा.

ब) माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाचे भारतातील आर्थिक विकासातील महत्व सांगा.

[10]

किंवा

भारताच्या विदेशी व्यापाराचे आकारमान व रचना स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

अ) शेती विपत्तीची कारणे

ब) 1991 चे औद्योगिक धोरण

क) विदेशी व्यापाराची दिशा

ड) औद्योगिक आजारपणाची कारणे

इ) रेल्वे वाहतुकीचे फायदे

फ) पर्यटन उद्योगाचे महत्व

ॐ ॐ ॐ

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

- i) भारतात इ.स. .... नंतरच्या काळात हरित क्रांती घडून आली.
अ) 1950-51   ब) 1967-68
क) 2001-02   ड) यापैकी नाही
- ii) भारताच्या राष्ट्रीय उत्पनात सेवा क्षेत्राचा हिस्सा ..... आहे.
अ) घटत   ब) स्थिर
क) वाढत   ड) यापैकी नाही
- iii) भारतातील औद्योगिक आजारीपणासाठी सर्वाधिक महत्वाचा घटक म्हणजे ..... होय.
अ) कच्चा माल   ब) पर्यावरण
क) व्यवस्थापन   ड) यापैकी नाही
- iv) आर्थिक सुधारणा ..... मध्ये अंमलात आनल्या.
अ) 1991   ब) 2001
क) 1951   ड) यापैकी नाही
- v) सेवा क्षेत्राला अर्थव्यवस्थेचे ..... क्षेत्र समजले जाते.
अ) प्राथमिक   ब) द्वितीय
क) तृतीय   ड) यापैकी नाही
- vi) लघु उद्योगधंदे हे ..... असतात.
अ) श्रमप्रधान   ब) भांडवल प्रधान
क) अ व ब   ड) यापैकी नाही
- vii) भारतात ..... मुळे सुधारणा क्षेत्रात घट होत आहे.
अ) लोकसंख्या घट   ब) लोकसंख्या वाढ
क) रस्ते बांधणी   ड) यापैकी नाही

